

Istungidokument

A8-0328/2016

10.11.2016

SOOVITUS

mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu ühelt poolt Ghana ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahelise vahepealse majanduspartnerluslepingu sõlmimise kohta (12396/2016 – C8-0406/2016 – 2008/0137(NLE))

Rahvusvahelise kaubanduse komisjon

Raportöör: Christofer Fjellner

Kasutatud tähised

- * nõuandemenetlus
- *** nõusolekumenetlus
- ***I seadusandlik tavamenetlus (esimene lugemine)
- ***II seadusandlik tavamenetlus (teine lugemine)
- ***III seadusandlik tavamenetlus (kolmas lugemine)

(Märgitud menetlus põhineb õigusakti eelnõus esitatud õiguslikul alusel.)

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI PROJEKT	5
LÜHISELGITUS	6
VASTUTAVA KOMISJONI MENETLUS.....	8

EUROOPA PARLAMENDI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI PROJEKT

mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu ühelt poolt Ghana ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahelise vahepealse majanduspartnerluslepingu sõlmimise kohta

(12396/2016 – C8-0406/2016 – 2008/0137(NLE))

(Nõusolek)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse nõukogu otsuse eelnõu (12396/2016),
 - võttes arvesse vahepealse majanduspartnerluslepingu eelnõu ühelt poolt Ghana ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahel (12130/2008),
 - võttes arvesse taotlust nõusoleku saamiseks, mille nõukogu esitas vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 207 lõigetele 3 ja 4, artikli 209 lõikele 2 ja artikli 218 lõike 6 teise lõigu punktile a (C8-0406/2016),
 - võttes arvesse oma 25. märtsi 2009. aasta resolutsiooni vahepealse majanduspartnerluslepingu kohta ühelt poolt Ghana ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahel¹,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 99 lõike 1 esimest ja kolmandat lõiku ja lõiget 2 ning artikli 108 lõiget 7,
 - võttes arvesse rahvusvahelise kaubanduse komisjoni soovitusi (A8-0328/2016),
1. annab nõusoleku lepingu sõlmimiseks;
 2. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Ghana valitsusele ja parlamendile.

¹ Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2009)0177.

LÜHISELGITUS

Seoses sellega, et ELi ja Lääne-Aafrika riikide vahelise majanduspartnerluslepingu allkirjastamine võtab veel aega, tegi Ghana (ja seejärel ka Côte d'Ivoire) 2016. aasta augustis otsuse ratifitseerida Euroopa Liiduga juba 2007. aastal sõlmitud vahepealne majanduspartnerlusleping. Sellise otsusega tagatakse endale lepinguline turvavõrgustik, kindlustades tollimaksuvaba pääsu ELi turule kuni piirkondliku lepingu lõpliku allkirjastamiseni. Vahepeelses lepingus nähakse ette selle ajutine kohaldamine ning leping asendatakse piirkondlikul tasandil sõlmitud majanduspartnerluslepinguga selle jõustumise kuupäeval.

Ghana ja ELi vaheline partnerlus

Ghana ja EL on partnerid mitmes eri valdkonnas, sh piirkondliku majandusintegratsiooni ja investeeringute edendamisel. Ghana ja ELi vahelise kahesuunalise kaubanduse kogumaht ulatus 2015. aastal 5,4 miljardi euron, mis moodustas üle 20 % Ghana väliskaubandusest. Ghana on peamisi põllumajanduslike toiduainete eksportijaid Lääne-Aafrika Riikide Majandusühenduse (ECOWAS) piirkonnas, vedades välja kakaod, puuvilju, pähkleid ja kala ning importides riisi, suhkrut ja liha.

Kuigi kuld, kakao ja toornafta moodustavad endiselt põhiosa Ghana ekspordituludest, on EL muutunud Ghana mittetraditsioonilise ekspordi peamiseks sihtturuks, mis annab tunnistust suurenenud mitmekesistamisest ja väärtuse suurendamisest riigis. Põhiosa Ghana impordist moodustavad laevad, sõidukid ja naftatooted. Riik püüab kindlustada oma positsiooni transiidi- ja merenduskeskusena merepiirita sisemaariikide jaoks.

Ligi kolmandik Ghana puiduekspordist läheb ELi. Ghana oli esimene riik, kes viis lõpule läbirääkimised ja ratifitseeris ELiga vabatahtliku partnerluslepingu seadusliku puidukaubanduse edendamiseks. Praegu viib Ghana läbi reforme, mis peavad eelnema metsaõigusnormide täitmise järelevalve, metsahalduse ja puidukaubanduse (FLEGT) litsentsisüsteemi vastuvõtmisele. Lisaks sellele tuleb Ghanal jätkata oma jõupingutusi võitluseks korruptsiooniga ja lastele sobimatu töö vormide kaotamiseks põllumajanduse, metsanduse, kalanduse ja kullakaevandamise sektorites.

Piirkondliku majanduspartnerluslepingu sõlmimise ootel

Ghana otsustas taaslustada üheksa aasta taguse lepingu, soovimata oodata viimaste Lääne-Aafrika majanduspartnerluslepingu partnerite järele, kes ei ole veel suutnud moodustada lõplikku seisukohta arengule suunatud piirkondliku kaubanduslepingu allkirjastamise suhtes, mis parafeeriti 30. juunil 2014 ja mille ECOWASi liidrid ametlikult kinnitasid 10. juulil 2014. Olukorras, kus nii Ghana kui ka EL panustavad oma aega ja jõupingutusi täieulatusliku piirkondliku majanduspartnerluslepingu saavutamise nimel, kujutab Ghana–ELi vahepealne majanduspartnerlusleping endast ajutist WTO nõuetega kooskõlas olevat lahendust, mis eelneb täiemahulisele majanduspartnerluslepingule.

Kohe kui jõustub piirkondlik majanduspartnerlusleping, asendatakse sellega mõlemad piirkonnas kehtivad vahepealsed majanduspartnerluslepingud. Esiteks, juba 2008. aastal allkirjastatud vahepealne majanduspartnerlusleping Côte d'Ivoire'iga, mille Euroopa Parlament kiitis heaks 25. märtsil 2009 ja mida hakati ajutiselt kohaldama alates 3. septembrist 2016. Teiseks, vahepealne majanduspartnerlusleping Ghanaga, mis allkirjastati 28. juulil 2016 ja mis on nüüd pandud hääletusele Euroopa Parlamendis. Nimetatud lepingud ratifitseeriti vastavalt 3. augustil 2016 Ghana parlamendi ja 12. augustil 2016 Côte d'Ivoire'i

rahvusassamblee poolt.

ELi–Ghana vahepealne majanduspartnerlusleping

Leping, mis ulatub tagasi 2007. aastasse, ei vasta loomulikult enam täies ulatuses 2016. aasta tegelikkusele. Lissaboni lepingu jõustumine, Horvaatia ühinemine ELiga ja ECOWASi ühise välistariifi kehtestamine on vaid mõned vahepeal toimunud olulistest institutsioonilistest muutustest. On selge, et piirkondliku mõõtmelise ja päritolureeglite puudumine ning mittetäielik institutsiooniline raamistik muudavad ELi–Ghana vahepealse majanduspartnerluslepingu vaid „paremuselt teiseks“ lahenduseks. Lisaks tuleb tollitariifistikud ja ajakavad ühtlustada piirkondlikega. Kõigest hoolimata on see leping nõ loogiline ooteruum enne piirkondadevahelist lahendust, pakkudes kindlamat õiguslikku alust kui ühepoolne „turulepääsu määrus“ (nr 1528/2007).

Kuigi mittetäielik ja osaliselt aegunud, täidab leping oma ülesannet aidata Ghanal vältida kaubandushäireid, valmistades ette pinda oodataval piirkondlikul majanduspartnerluslepingul põhinevale suhtele. Lisaks on naaberriik Côte d'Ivoire samuti taaselustanud oma vahepealse majanduspartnerluslepingu. Eelnimetatud kaks riiki otsustasid mitte jääda nende Lääne-Aafrika riikide pantvangiks, kes venitavad juba 2014. aastal kokku lepitud lepingu allkirjastamisega.

Vahepealne majanduspartnerlusleping pakub Ghanale kui madalama keskmise sissetulekuga riigile pikaajalistel lepingulistel suhetel põhineva täieliku turulepääsu, mis kindlustab uuteks investeeringuteks ja töökohtade loomiseks vajaliku stabiilsuse. Arvestades, et umbes 35 % Euroopa ekspordist Ghanasse on juba täielikult või praktiliselt liberaliseeritud, tõstetakse edasiste tollimaksude vähendamistega see künnis järk-järgult kuni 80 %ni. Olukorras, kus Ghana on liberaliseerimisest välja jätnud teatavad tundlikud põllumajandus- ja töödeldud kaubad, on vahepeelses majanduspartnerluslepingus ette nähtud kaitsemeetmed, millega lubatakse taaskehtestada tollid juhul, kui impordi järsk suurenemine ähvardab põhjustada majandushäireid, ohustada toiduga kindlustatust või kahjustada tähtsat tööstust.

Raportöör rõhutab, et vahepeelses majanduspartnerluslepingus on turulepääsu võimalused otseses vastavuses sätetega, milles käsitletakse tehnilisi kaubandustõkkeid ning millega aidatakse Ghana eksportööre sanitaar- ja fütosanitaarnormide täitmisel. Vähemoluline ei ole ka koostöö, mille eesmärk on maksureformide võimekuse suurendamine ning ettevõtlusliima, konkurentsivõime, kaubanduse lihtsustamise ja tollialase koostöö parandamine.

Järeldus

Raportöör soovib anda vahepealsele majanduspartnerluslepingule nõusoleku, mis avaks uksed selle ajutisele kohaldamisele. Kuigi ei Ghana ega ka EL ei eeldanud vahepealse majanduspartnerluslepingu taaskehtestamise vajadust, on aeglane tempo piirkondliku majanduspartnerluslepingu saavutamisel sundinud seda siiski tegema. Vahepealne majanduspartnerlusleping võimaldab Ghana eksportööridel säilitada tollimaksuvabad soodustused Euroopa turul olukorras, kus Ghana areneb ja kindlustab oma positsiooni keskmise sissetulekuga riigina. Lisaks sellele oleks juhul, kui piirkondlik majanduspartnerlusleping saab ilma pikema viivitusega teoks, võimalik mis tahes vastuolud tollitariifide liberaliseerimise ajakavades ja tollitariifistikes lahendada ilma nende täiendava kohandamise vajaduseta piirkondlike protsessidega.

VASTUTAVA KOMISJONI MENETLUS

Pealkiri	Vahepealne majanduspartnerlusleping EÜ ja Ghana vahel	
Viited	12396/2016 – C8-0406/2016 – COM(2008)0441 – 2008/0137(NLE)	
Konsulteerimise / nõusolekutaotluse kuupäev	10.10.2016	
Vastutav komisjon istungil teada andmise kuupäev	INTA 24.10.2016	
Nõuandvad komisjonid istungil teada andmise kuupäev	DEVE 24.10.2016	
Arvamuse esitamisest loobumine otsuse kuupäev	DEVE 4.11.2016	
Raportöörid nimetamise kuupäev	Christofer Fjellner 22.7.2014	
Läbivaatamine parlamendikomisjonis	31.8.2016	13.10.2016
Vastuvõtmise kuupäev	10.11.2016	
Lõpphääletuse tulemus	+: 27 -: 9 0: 1	
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Laima Liucija Andrikiene, Maria Arena, Tiziana Beghin, David Borrelli, David Campbell Bannerman, Daniel Caspary, Salvatore Cicu, Santiago Fisas Ayxelà, Christofer Fjellner, Karoline Graswander-Hainz, Ska Keller, Jude Kirton-Darling, Bernd Lange, David Martin, Anne-Marie Mineur, Sorin Moisă, Alessia Maria Mosca, Franz Obermayr, Artis Pabriks, Franck Proust, Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Inmaculada Rodríguez-Piñero Fernández, Marietje Schaake, Helmut Scholz, Joachim Schuster, Joachim Starbatty, Adam Szejnfeld, Hannu Takkula, Iuliu Winkler, Jan Zahradil	
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Klaus Buchner, Nicola Danti, Syed Kamall, Frédérique Ries, Fernando Ruas, Jarosław Wałęsa	
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 200 lg 2)	Philippe Loiseau	
Esitamise kuupäev	14.11.2016	